

fel er fremdeles ogsaa forbunden med nogen Ubehagelighed og nogle Udgifter; saaledes hjemler navnlig Loven, at Præsterne skulle give Tiendeyderne et saakaldet Tiendegilve eller Tiendeøl. Jeg er aldeles overbevist om, at en stor Deel af Geistligheden aldeles ikke vil finde sig forurettet ved at modtage et saadant Bederlag for deres Tiende som det, hvorom her er Tale. Forsaavidt det ærede Fleertal af Udvalget har berørt en Spænding og Frygt for Eiendomsforholdenes Sikkerhed paa Grund af de Klager, der i denne Henseende ere fremkomne fra enkelte Steder i Landet, og har tillagt dem en vis Almindelighed, veed jeg virkelig ikke, om det ærede Fleertal af Udvalget med Rette har berørt det og er gaaet ind derpaa; thi jeg troer, at disse Sager ere udførte upaaklageligt i den største Deel af Landet, og det er kun i ganske enkelte Kredse, hvor der er opstaaet Klager. Derfor fortjene saadanne Besværginger ikke at tillægges en saadan Almindelighed. Det maa navnlig sigte til Hovveriafsløsningen; thi Jagtafsløsningen er jo kun ganske enkelte Steder begyndt. Jeg veed vel, at der paa enkelte Steder er fremkommet Klager, men i den største Deel af Landet ere ingen fremkomne, og jeg for min Deel, der har med disse Ting at gjøre, navnlig med Gaardmandshoveriets Afløsning i en Kreds og netop i det Amt, hvor de fleste Afløsninger ere foresaldne, jeg tør vel sige, at fra den Kreds har man ingen Klage hørt. Alene i Randers Amt er der allerede foresaldne 12 Afløsninger af Gaardmandshoveriet, og alle ere de mindeligt afgjorte, uden at Kjendelse er bleven affagt paa et eneste Sted. Jeg kan derfor ikke tvivle paa, at der ikke kan være opstaaet nogen Misforståelse eller Klage, naar det paa den Maade er afgjort. Jeg veed ogsaa, at de fleste Formænd med Omhyggelighed, Nidfarhed og streng Retfærdighed have stræbt at fremme den dem betroede Gjerning; har ogsaa en Enkelt feilet, troer jeg ikke, at det bør ansøres som en Bebrejdelse mod Rigsdagen eller Legislaturen, men man bør bebrejde og rette Bebrejdelsen mod Regjeringen, der har det i sin Magt at fjerne den Formand, der handler uretfærdigt eller farer strengere frem end forsvareligt er; men hverken Le-

gislatoren eller Rigsdagen fortjener i denne Anledning nogen Bebrejdelse. Naar det ærede Fleertal af Udvalget fremdeles har omtalt, at jeg er gaaet bort fra den sædvanlige Rente, har jeg allerede berørt, hvorledes jeg er kommen dertil, og jeg troer, at det ved en omhyggelig Prøvelse nok skal befindes at være rigtigt. Forsaavidt det ærede Fleertal af Udvalget siger, at det er 25 vilkaarligt valgte Aar, maa jeg dog tilføje, at jeg ikke veed, om det er med fuld Føie, at Ordet „vilkaarligt“ her er brugt. Jeg har ligefrem taget de 25 sidste Aar, fordi jeg ikke fandt, at der var nogen Anledning til at holde sig til noget andet Tidsrum, end netop de sidst forløbne 25 Aar, naar man vilde finde et Middeltal, hvorefter Tienden skulde kapitaliseres. Ved alle andre Leiligheder har man aldrig holdt sig til et tidligere Tidsrum, men altid til det sidst forløbne Tidsrum, og derefter har man udregnet Middeltallet. Jeg skal for Diebliffet indskrænke mig til disse foreløbige Bemærkninger.

Nyholm: Skjøndt jeg vistnok hører til dem her i Salen, som ønske, at Tienden kunde blive afløst, navnlig ogsaa saaledes, som den ærede Forslagsstiller i sit oprindelige Forslag har paapeget, maa jeg dog med Hensyn til de Grunde, som med megen Klarhed og Tydelighed ere udviklede af Udvalgets Majoritet, formene, at jeg paa ingen mulig Maade troer, at Tiden for Diebliffet er gunstig til at gaae ind paa en saa betydelig Afløsning, som nærværende Forslag tilsigter. Dette er saa klart fremhævet af Udvalgets Majoritet, at jeg kun vilde gjøre mig skyldig i Gjentagelser, hvis jeg desangaaende vilde replicere, og jeg skal derfor afholde mig fra videre at berøre det. Det er min fuldkomneste Overbevisning, at Diebliffet er baade ugunstigt og ubetimeligt, navnlig fra det finansielle Standpunkt. Men dernæst maa jeg gaae over til at forelægge mig selv det Spørgsmaal: „Er det Forslag, som den ærede Forslagsstiller har gjort, virkelig af den Besskaffenhed, at det egner sig til derpaa at bygge en Lov?“ For mig stiller det sig ikke saaledes; det forekommer mig nemlig ikke, at Forslaget paa en heldig og tilfredsstillende Maade har løst de mange vigtige Spørgsmaal, som